

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

кафедра криміналістики

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНАЛІСТИКА»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2020

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Криміналістика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 38 с.

Розробники:

Шепітько Валерій Юрійович, завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор;

Шевчук Віктор Михайлович, професор, доктор юридичних наук, професор;

Булукув Олег Юрійович, доцент, кандидат юридичних наук, доцент;

Дудніков Анатолій Леонідович, доцент, кандидат юридичних наук, доцент;

Капустіна Марієтта Владиславівна, доцентка, кандидатка юридичних наук, доцентка;

Курман Олександр Васильович, доцент, кандидат юридичних наук, доцент;

Семенов В'ячеслав Володимирович, доцент, кандидат юридичних наук, доцент;

Чорний Геннадій Олексійович, доцент, кандидат юридичних наук, доцент;

Домашенко Олексій Михайлович, асистент, кандидат юридичних наук.

Затверджено на засіданні кафедри криміналістики

(протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на

засіданні кафедри криміналістики

(протокол № 10 від 6 червня 2021 року)

(протокол № 1 від 1 вересня 2022 року)

Завідувач кафедри – В.Ю. Шепітько, доктор юридичних наук,
професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	20
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	20
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	22
5. Форми педагогічного контролю й засоби оцінювання результатів навчання	24
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	26
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	28
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	28

Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Криміналістика» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5,5	Галузь знань – 08 «Право»	Обов'язкова	Обов'язкова
Кількість модулів – 4	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2020–2024	Рік підготовки: 2020–2024
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 165	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	7,8	7,8
		Лекції	Лекції
		42 год.	8 год.
		Практичні/ лабораторні заняття	Практичні /лабораторні заняття
		48 год.	6 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–4, самостійної роботи студента - 6–8.		75 год.	151 год.
		Види контролю: поточний контроль; рубіжний контроль (залік) підсумковий контроль знань (іспит)	Види контролю: поточний контроль; рубіжний контроль (залік) підсумковий контроль знань (іспит)

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студентів системи знань про основні проблеми загальної теорії криміналістики, зміст окремих галузей криміналістичної техніки, загальні положення криміналістичної тактики та її окремих елементів, тактичні особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій, специфіку розслідування окремих видів кримінальних правопорушень та основних умінь щодо правильного застосування науково-технічних засобів, виявлення, фіксації, вилучення та збереження доказів, використання тактичних прийомів

проведення окремих слідчих (розшукових) дій, застосування методичних рекомендацій з розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Завдання:

- оволодіння основними поняттями та змістом криміналістики;
- засвоєння теоретичних основ криміналістики;
- засвоєння основних методів криміналістики;
- оволодіння технологіями виявлення, фіксації та вилучення слідів кримінальних правопорушень з використанням науково-технічних засобів;
- засвоєння наукових основ і принципів криміналістичної ідентифікації; основних понять і завдань криміналістичної техніки та системи криміналістичної тактики; понять, системи та принципів криміналістичної методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень;
- оволодіння навичками аналізу та оцінки будь-якої слідчої ситуації;
- формування уявлень про досягнення сучасної криміналістики у сфері протидії злочинності;
- формування умінь встановлювати юридично значущі факти;
- засвоєння можливостей використання криміналістичних рекомендацій у слідчій та судовій практиці;
- формування навичок щодо складання процесуальних документів у відповідності до чинного кримінального процесуального законодавства.

1.3. Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави і права України», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Право Європейського союзу», «Кримінальне право (Загальна частина)», «Кримінальне право (Особлива частина)», «Цивільний процес», «Кримінальний процес».

Кореквізити: «Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична практика», «Адміністративне судочинство», «Господарське право», «Земельне право», «Екологічне право».

Постреквізити: –

1. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Аналізувати сучасний стан, тенденції розвитку криміналістики, основні проблеми загальної теорії криміналістики та підходи щодо їх розв'язання.
РН 2.	Використовувати понятійно-категоріальний апарат криміналістики у професійній діяльності.
РН-3.	Визначати сфери та можливості використання криміналістичних засобів.
РН-4	Застосовувати техніко-криміналістичні засоби при виявленні, дослідженні та фіксації доказової інформації.
РН-5	Демонструвати розуміння функціонування системи криміналістичних обліків та можливостей їх використання у кримінальному провадженні з метою вирішення завдань досудового розслідування та судового розгляду.
РН-6	Ставити розумові завдання у процесі розслідування кримінальних правопорушень, використовуючи різні види і форми мислення та визначати способи їх розв'язання.
РН-7	Організовувати та проводити окремі слідчі (розшукові) дій, застосовувати різноманітні засоби криміналістичної тактики в умовах дотримання правових та етичних вимог в процесі їх реалізації під час кримінального провадження.
РН-8	Демонструвати вміння та навички складання протоколів окремих слідчих (розшукових) дій, постанов про залучення судового експерта у кримінальному провадженні у відповідності з кримінально-процесуальними вимогами та криміналістичними рекомендаціями.
РН-9	Демонструвати вміння та навички застосування засобів криміналістичної тактики та тактичних прийомів при виявленні та розслідуванні окремих видів (груп) кримінальних правопорушень.
РН-10	Демонструвати розуміння особливостей проведення тактичних операцій, окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій при розслідуванні різних видів кримінальних правопорушень.
РН-11	Застосовувати вербальні та невербальні засоби комунікації з учасниками кримінального провадження, правильно планувати тактику проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.
РН-12	Демонструвати розуміння положень окремих криміналістичних методик розслідування, криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, систем типових версій у різних ситуаціях розслідування окремих видів кримінальних проваджень.
РН-13	Застосовувати криміналістичні рекомендації при організації та плануванні процесу збору доказової інформації, побудові та перевірці слідчих ситуацій, проведенні процесуальних та непроцесуальних дій (заходів) під час розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.
РН-14	Аналізувати первинну інформацію про кримінальне правопорушення, формулювати слідчі версії, організовувати та планувати процес досудового розслідування, вирішувати практичні завдання у конкретних слідчих ситуаціях.
РН-15	Аналізувати матеріали кримінального провадження та вміти скласти плани розслідування кримінальних правопорушень, плани проведення окремих слідчих (розшукових) дій, тактичних операцій, прогнозувати можливий

	розвиток слідчих ситуацій та приймати тактичні рішення.
РН-16	Обґрунтовувати процесуальні рішення, наводити аргументи, формулювати висновки, доводити правильність своєї позиції та хибність міркувань опонента, проявляти самокритичність в оцінці власних міркувань та висновків.
РН-17	Аналізувати матеріали кримінального провадження з метою виявлення недоліків розслідування певних видів кримінальних правопорушень, тактичних помилок під час провадження слідчих (розшукових) дій та рекомендувати заходи щодо їх попередження та усунення.
РН-18	Визначати шляхи розслідування кримінальних правопорушень у типових та нестандартних ситуаціях, використовуючи результати узагальнення слідчої, судової та експертної практики.
РН-19	Відшукувати криміналістично-значущу інформацію при проведенні тактичних операцій, окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій під час розслідування певних видів (груп) кримінальних правопорушень.
РН-20	Аналізувати вітчизняну та зарубіжну слідчу, судову та експертну практики, використовуючи новітні досягнення науки і техніки, передовий досвід зарубіжних країн та застосовувати в практичній діяльності органів правопорядку у протидії сучасній злочинності.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей і досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності й освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК1.1. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів і модусів.
- ЗК1.2. Здатність грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.
- ЗК1.3. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.

ЗК1.6. Здатність бути лідером, брати на себе відповідальність, стимулювати на досягнення спільної мети.

Спеціальних компетентностей:

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК1.1. Знання системи права та законодавства, а також механізмів правового регулювання в різних галузях права.

СК1.5. Здатність застосовувати знання методів, правил, прийомів і засобів юридичної техніки та юридичного письма для вироблення і систематизації правових актів.

СК1.7. Здатність здійснювати досудове розслідування кримінальних проваджень, контррозвідувальну, оперативно-розшукову діяльність та конфіденційне співробітництво із неухильним дотриманням прав і свобод людини.

Програмних результатів навчання:

- ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- ПРН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
- ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ПРН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
- ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- ПРН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- ПРН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.
- ПРН12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
- ПРН15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- ПРН16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.
- ПРН17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.
- ПРН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- ПРН21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- ПРН1.1. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.

ПРН1.4. Демонструвати вміння застосовувати набуті правові знання за умов самостійного прийняття юридичних рішень відповідно щодо своїх професійних статусів.

ПРН1.5 Застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.

ПРН 1.6. Демонструвати комплексні знання основ правового забезпечення національної безпеки та оборони держави, здійснювати характеристику суб'єктно-об'єктного складу сектору безпеки та оборони України, порядку взаємодії та координації його суб'єктів.

ПРН 1.7. Демонструвати навички планування та здійснення досудового розслідування кримінальних проваджень, контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності, конфіденційного співробітництва.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки.

Предмет, система, методи та завдання криміналістики. Історія криміналістики.

Предмет криміналістики. Зміст і сучасні підходи до конструювання визначень криміналістики. Закономірності, які вивчає криміналістика, закони її розвитку. Завдання криміналістики на сучасному етапі. Природа криміналістики. Зв'язок криміналістики з суміжними галузями знань. Місце криміналістики в системі юридичних наук. Система криміналістики. Загальна теорія криміналістики. Криміналістична техніка. Криміналістична тактика. Криміналістична методика.

Процес пізнання у криміналістиці. Система методів пізнання у криміналістиці. Використання законів логіки і форм мислення (понять, суджень, умовиводів). Роль дедукції, індукції, аналогії та моделювання. Використання логічних прийомів пізнання: аналізу, синтезу, порівняння, абстрагування та узагальнення.

Класифікація методів криміналістики. Загальнонаукові методи криміналістики. Спостереження, вимірювання, опис, експеримент, порівняння, моделювання, математичні методи (методи математичної статистики, теорії ймовірності, геометричного та графічного аналізу, вимірювання та рахування).

Методи науки та методи практичної діяльності. Спеціальні методи криміналістики. Критерії допустимості спеціальних методів криміналістики у кримінальному судочинстві.

Виникнення і розвиток криміналістики. Етапи становлення криміналістики. Сучасний стан криміналістики в Україні. Експертні та наукові криміналістичні установи в Україні: етапи становлення. Українські вчені-криміналісти і криміналістична література. Можливості щодо реалізації криміналістичних засобів, прийомів та методів у вирішенні завдань протидії злочинності.

Криміналістична ідентифікація. Поняття криміналістичної ідентифікації. Наукові засади криміналістичної ідентифікації. Загальна теорія криміналістичної ідентифікації. Значення криміналістичної ідентифікації в судовій, слідчій та експертній практиці. Типи та види криміналістичної ідентифікації. Групова належність та її значення. Об'єкти криміналістичної ідентифікації та їх класифікація. Поняття та класифікація ідентифікаційних ознак. Критерії ідентифікаційних ознак. Ідентифікаційне поле. Ідентифікаційний період. Загальна методика ідентифікації. Стадії ідентифікації. Способи порівняльного дослідження. Результат ідентифікаційного дослідження.

Загальні положення криміналістичної техніки. Поняття та завдання криміналістичної техніки. Досягнення природничих і технічних наук – головне джерело розвитку криміналістичної техніки. Напрямки розвитку криміналістичної техніки. Правові основи використання криміналістичної техніки. Сутність та види науково-технічних засобів. Форми застосування криміналістичної техніки. Принципи реалізації науково-технічних засобів.

Техніко-криміналістична оснащеність органів досудового слідства. Пересувна криміналістична лабораторія (ПКЛ). Універсальні та спеціалізовані комплекти науково-технічних засобів. Слідча валіза. Дактилоскопичний набір. Портативний набір «Молекула». Криміналістична техніка експертного дослідження. Технічні засоби профілактики. Галузі криміналістичної техніки: судова фотографія та відеозапис; трасологія; судова балістика; дослідження холодної зброї; криміналістична вибухотехніка; техніко-криміналістичне дослідження документів; криміналістичне дослідження письма; ідентифікація особи за ознаками зовнішності; кримінальна реєстрація.

Судова фотографія. Поняття «судова фотографія», її завдання та значення. Види та методи судової фотографії. Використання фотофіксації в розслідуванні злочинів. Судово-оперативна фотографія. Фотозйомка місця події. Особливості фотозйомки трупа. Фотографування слідів. Упізнавальна фотозйомка. Фотозйомка при провадженні слідчого експерименту, обшуку, пред'явленні для впізнання. Методи судово-оперативної фотографії. Панорамна та вимірювальна фотозйомки. Судово-дослідницька фотографія. Фотографічні методи змінення контрастів. Фотозйомка в інфрачервоних, ультрафіолетових, рентгенівських променях. Макро- і мікрофотографія. Процесуальне оформлення судової фотографії.

Використання відеозйомки при: огляді окремих об'єктів і слідів, огляді місця події, огляді трупа, пов'язаного із ексгумацією, допиті, обшуку, слідчому експерименті, пред'явленні для впізнання. Процесуальне оформлення відеозапису.

Трасологія. Поняття «трасологія», її наукові основи. Значення трасології в судово-слідчій та експертній практиці. Поняття «слід» у трасології. Механізм слідоутворення. Класифікація слідів. Основи дактилоскопії. Сліди рук. Папілярні візерунки, їх види. Виявлення, фіксація і вилучення слідів рук. Способи виявлення та фіксації слідів рук. Порошкопичні та еджескопичні дослідження. Сутність дактилоскопичної експертизи. Сліди

ніг та взуття людини. Доріжка слідів ніг та її криміналістичне значення. Фіксація слідів ніг. Способи виготовлення гіпсових зліпків. Сліди знарядь злочину та інструментів, їх класифікація. Способи фіксації слідів знарядь злочину та інструментів. Сліди транспортних засобів, їх класифікація. Особливості фіксації та вилучення слідів транспортних засобів.

Модуль 2. Криміналістична техніка

Судова балістика. Криміналістична вибухотехніка. Поняття «судова балістика», її наукові основи. Значення судової балістики в судовій, слідчій та експертній практиці. Завдання судової балістики. Балістичні об'єкти що досліджуються експертом. Вогнепальна зброя, її класифікація. Боєприпаси до вогнепальної зброї. Види і характеристика слідів пострілу. Слідчий огляд вогнепальної зброї та слідів її дії. Огляд і дослідження боєприпасів. Визначення напрямку пострілу. Метод візування. Експертиза зброї та слідів і обставин її використання. Завдання експертизи зброї та слідів і обставин її використання. Встановлення придатності та бойових властивостей зброї. Встановлення групової належності і тотожності зброї. Ототожнення зброї за кулями та гільзами.

Поняття «криміналістична вибухотехніка» та її значення. Об'єкти криміналістичної вибухотехніки. Завдання криміналістичної вибухотехніки. Криміналістична класифікація вибухових речовин і вибухових пристроїв. Сліди, пов'язані з використанням вибухових матеріалів. Слідчий огляд у кримінальних провадженнях щодо подій, пов'язаних із використанням вибухових матеріалів. Вибухотехнічна експертиза. Види вибухотехнічної експертизи та їх завдання.

Техніко-криміналістичне дослідження документів. Поняття «техніко-криміналістичне дослідження документів» і його завдання. Документ як об'єкт криміналістичного дослідження. Види документів. Правила поводження з документами – речовими доказами. Види підроблення документів. Реквізити документів. Слідчий огляд документів. Встановлення змін у тексті документа. Ознаки зміни тексту документа. Підчистка, дописка,

виправлення, травлення, заміна окремих частин документа, переклеювання фотокарток. Дослідження залитих і закреслених текстів. Встановлення тексту спалених документів. Встановлення слабовидимих та невидимих текстів. Встановлення технічних підробок підписів. Дослідження машинописних текстів. Встановлення підроблення відбитків печаток і штампів. Ідентифікація печаток і штампів за їх відбитками. Можливості експертного дослідження відбитків печаток і штампів. Дослідження матеріальної частини документів. Встановлення підробок бланків та іншої акциденції. Основи дослідження паперових грошей і цінних паперів. Технічна експертиза документів. Завдання технічної експертизи документів.

Криміналістичне дослідження письма. Поняття «криміналістичне дослідження письма». Наукові основи криміналістичного дослідження письма. Предмет судового почеркознавства. Навички письма та їх властивості. Поняття «почерк». Динамічний стереотип. Індивідуальність письма та варіантність його ознак. Ідентифікаційні ознаки письма та їх класифікація. Ознаки письмової мови. Топографічні ознаки письма. Система ідентифікаційних ознак почерку. Загальні та окремі ознаки почерку. Судово-почеркознавча експертиза. Підготовка матеріалів до почеркознавчої експертизи. Вільні й експериментальні зразки почерку і підписів. Методика судово-почеркознавчої експертизи. Особливості дослідження підписів. Лінгвістична експертиза мовлення. Види лінгвістичної експертизи мовлення. Авторознавча експертиза та її завдання. Семантико-текстуальна експертиза та її завдання.

Ідентифікація людини за ознаками зовнішності. Поняття «ідентифікація людини за ознаками зовнішності». Види та форми ототожнення людини. Класифікація ознак зовнішності людини (словесний портрет). Анатомічні та функціональні ознаки. Методика та принципи словесного портрета. Портретна експертиза. Види портретної експертизи. Завдання портретної експертизи.

Кримінальна реєстрація. Поняття і значення «кримінальна реєстрація».

Криміналістичний облік. Види криміналістичних обліків. Алфафітний облік. Дактилоскопічний облік. Дактилоскопіювання живих осіб та трупів. Основна дактилоскопічна формула. Особливості формування слідотек. Порядок ведення дактилоскопічного обліку. Облік безвісті зниклих осіб та непізнаних трупів.

Модуль 3. Криміналістична тактика.

Загальні положення криміналістичної тактики. Поняття і предмет криміналістичної тактики. Тактика досудового розслідування та судового розгляду. Принципи криміналістичної тактики. Тенденції розвитку криміналістичної тактики. Засоби криміналістичної тактики. Поняття «тактичний прийом», «тактична рекомендація», «тактична операція», «тактична комбінація». Психологічні основи використання тактичних прийомів. Енграмологія як основа побудови тактичних прийомів. Джерела та функції тактичних прийомів. Класифікація тактичних прийомів. Типова система тактичних прийомів. Тактика окремих слідчих (розшукових) дій. Застосування тактичних прийомів при провадженні слідчих (розшукових) дій. Тактичне рішення. Прийняття тактичних рішень. Тактична помилка. Класифікація тактичних помилок. Типові причини тактичних помилок. Тактичний ризик. Структура та функції тактичних операцій. Класифікація тактичних операцій.

Організація і планування розслідування. Сутність організації розслідування, її зміст. Поняття та значення планування розслідування. Принципи планування розслідування. Елементи планування. Техніка планування. Особливості планування складних та багатоепізодних провадженнях. Використання графіків і схем при плануванні. Сіткове планування. Криміналістична стратегія. Криміналістичне прогнозування. Криміналістична версія, її логічна природа. Види криміналістичних версій. Слідча версія. Загальні та окремі версії. Типові версії. Побудова версій, їх перевірка.

Огляд. Поняття, види та принципи слідчого огляду. Учасники слідчого

огляду та їх роль. Поняття «огляд місця події». Принципи огляду місця події. Підготовка до огляду місця події. Ситуації огляду місця події. Концентричний, ексцентричний та фронтальний методи. Тактичні прийоми огляду місця події та їх системи. Негативні обставини та їх значення. Огляд трупа. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією. Огляд кореспонденції. Огляд речей і документів. Огляд ділянок місцевості та приміщень, які не є місцем події. Огляд тварин. Огляд транспортних засобів. Освідування. Використання науково-технічних засобів. Фіксація результатів слідчого огляду. Складання фототаблиць, планів та схем.

Допит. Поняття та види допиту. Предмет допиту. Підготовка до допиту. Зміст тактики допиту. Тактичні прийоми допиту та їх системи. Процес формування показань. Встановлення психологічного контакту з допитуваним. Актуалізація забутого у пам'яті допитуваного. Викриття неправди в показаннях. Тактика допиту заявника, потерпілого, свідка. Тактика допиту підозрюваного та обвинуваченого. Перехресний допит. Допит судового експерта. Допит малолітніх та неповнолітніх. Тактика одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб (очна ставка). Підготовка і тактичні прийоми проведення. Фіксація результатів допиту. Застосування звукозапису і відеозапису на допиті.

Обшук. Поняття та ознаки обшуку. Види обшуку та їх характеристика. Об'єкти обшуку та пошуку. Обшук у приміщенні. Обшук ділянки місцевості. Обшук особи. Обшук транспортних засобів. Обшук комп'ютерних засобів. Підготовка до обшуку. Тактика обшуку. Типові системи тактичних прийомів обшуку. Фіксація результатів обшуку. Особливості фіксації відомостей про об'єкти пошуку.

Пред'явлення для впізнання. Поняття та ознаки пред'явлення для впізнання. Види впізнання. Об'єкти пред'явлення для впізнання. Підготовка до пред'явлення для впізнання. Порядок пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів, предметів і тварин. Тактичні прийоми пред'явлення для впізнання. Особливості пред'явлення для впізнання людей за голосом,

фотознімками, динамічними властивостями. Фіксація результатів пред'явлення для впізнання. Відеозйомка та звукозапис при пред'явленні для впізнання.

Слідчий експеримент. Поняття та ознаки слідчого експерименту. Види слідчого експерименту. Перевірка показань на місці. Підготовка до слідчого експерименту. Створення умов для проведення слідчого експерименту. Залучення спеціалістів. Тактичні правила проведення слідчого експерименту. Застосування науково-технічних засобів. Фіксація результатів слідчого експерименту.

Залучення експертів та проведення судових експертиз. Поняття спеціальних знань і форми використання їх у кримінальному провадженні. Поняття та значення судових експертиз. Класифікація судових експертиз. Система судово-експертних установ в Україні. Процесуальні та організаційні питання залучення експертів (призначення експертиз). Підготовка матеріалів до проведення судової експертизи. Вибір експертної установи або експерта. Визначення мети та обсягу дослідження, формулювання питань експерту. Висновок експерта, його структура та зміст. Наукові критерії оцінки достовірності висновку експерта.

Модуль 4. Криміналістична методика

Загальні положення криміналістичної методики. Поняття та зміст криміналістичної методики, її роль у системі криміналістики. Поняття методичних рекомендацій. Сутність та структура окремої криміналістичної методики. Функції окремої криміналістичної методики. Значення окремої криміналістичної методики. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень. Поняття “криміналістична характеристика кримінальних правопорушень”. Структура криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень та її елементи. Види та форми взаємодії у виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень. Ситуаційний підхід у розслідуванні кримінальних правопорушень.

Розслідування вбивств. Види вбивств. Криміналістична характеристика

вбивств, її елементи та побудови зв'язки між ними. Організація та планування розслідування вбивств. Обставини, що підлягають з'ясуванню. Типові слідчі ситуації та версії при розслідуванні вбивств. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії. Особливості побудови та перевірки слідчих версій. Специфіка провадження окремих слідчих (розшукових) дій та тактичних операцій. Взаємодія слідчого з іншими органами та спеціалістами. Особливості розслідування вбивств на замовлення. Особливості розслідування вбивств за відсутності трупа. Особливості розслідування вбивств, пов'язаних із виявленням частин розчленованого трупа. Особливості розслідування вбивств, прихованих інсценуванням.

Розслідування кримінальних правопорушень проти власності.

Криміналістична характеристика розкрадань. Ознаки розкрадання. Обставини, що підлягають з'ясуванню. Інвентаризація, документальна ревізія, аудит. Організація та планування розслідування. Типові слідчі ситуації. Типові версії. Особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій та тактичних операцій. Залучення експертів до проведення судово-економічних та інших експертиз.

Криміналістична характеристика крадіжок. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розслідуванні крадіжок. Типові слідчі ситуації та типові версії при розслідуванні крадіжок. Особливості розслідування крадіжок.

Криміналістична характеристика грабежів. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розслідуванні грабежів. Типові слідчі ситуації та типові версії при розслідуванні грабежів. Особливості розслідування грабежів.

Криміналістична характеристика розбоїв. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розслідуванні розбоїв. Типові слідчі ситуації та типові версії при розслідуванні розбоїв. Особливості розслідування розбоїв.

Криміналістична характеристика шахрайства. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розслідуванні шахрайства. Типові слідчі ситуації та типові версії при розслідуванні шахрайства. Особливості розслідування шахрайства.

Розслідування злочинних порушень правил безпеки дорожнього руху.
Криміналістична характеристика злочинних порушень правил безпеки дорожнього руху. Поняття дорожньо-транспортної події. Особливості початку кримінального провадження. Обставини, що підлягають з'ясуванню. Організація і планування розслідування. Типові слідчі ситуації. Типові версії. Тактика провадження окремих слідчих (розшукових) дій. Слідчий експеримент. Використання спеціальних знань. Судова автотехнічна експертиза. Завдання судової автотехнічної експертизи. Судова дорожньо-технічна експертиза. Завдання дорожньо-технічної експертизи. Трасологічна експертиза. Завдання трасологічної експертизи дорожньо-транспортної події.

Розслідування підпалів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж. Криміналістична характеристика підпалів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розслідуванні підпалів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж. Типові слідчі ситуації та типові версії при розслідуванні підпалів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж. Особливості розслідування підпалів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж.

Розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля.
Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень проти довкілля. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розслідуванні кримінальних правопорушень проти довкілля. Типові слідчі ситуації та типові версії при розслідуванні кримінальних правопорушень проти довкілля. Особливості розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, лабораторні заняття	Самостійна робота
		Модуль 1. Теоретичні основи криміналістики. Криміналістична техніка.				
		Тема 1. Предмет, система, методи та завдання криміналістики. Історія криміналістики	8	2	2	4
		Тема 2. Криміналістична ідентифікація	8	2	2	4
		Тема 3. Судова фотографія та відеозапис	10	2	4	4
		Тема 4. Трасологія. Наукові основи. Сліди рук людини. Сліди ніг людини. Сліди транспортних засобів	16	2	8	6
		<i>Разом</i>	42	8	16	18
		Модуль 2. Криміналістична техніка.				
		Тема 1. Судова балістика. Криміналістична вибухотехніка.	7	2	2	3
		Тема 2. Техніко-криміналістичне дослідження документів	8	2	2	4
		Тема 3. Криміналістичне дослідження письма	8	2	2	4

	Тема 4. Ідентифікація людини за ознаками зовнішності. Кримінальна реєстрація	10	2	4	4
	<i>Разом</i>	33	8	10	15
	Модуль 3. Криміналістична тактика				
	Тема 1. Загальні положення криміналістичної тактики	4	2	–	2
	Тема 2. Організація і планування розслідування. Вчення про криміналістичні версії	6	2	2	2
	Тема 3. Тактика огляду місця події	8	2	2	4
	Тема 4. Тактика допиту	7	2	2	3
	Тема 5. Тактика обшуку	6	2	2	2
	Тема 6. Тактика пред'явлення для впізнання. Тактика слідчого експерименту	10	2	4	4
	Тема 7. Тактика залучення експертів та проведення судових експертиз	8	2	2	4
	<i>Разом</i>	49	14	14	21
	Модуль 4. Криміналістична методика				
	Тема 1. Загальні положення криміналістичної методики	5	2	–	3
	Тема 2. Розслідування вбивств	12	2	4	6
	Тема 3. Розслідування кримінальних правопорушень проти власності	12	4	2	6

		Тема 4. Розслідування злочинних порушень правил безпеки дорожнього руху	8	2	2	4
		Тема 5. Розслідування підпалів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж. Розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля.	4	2	–	2
		<i>Разом</i>	41	12	8	21
		Усього годин / кредитів ECTS	165/5,5	42	48	75

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
		Модуль 1. Теоретичні основи криміналістики. Криміналістична техніка.				
		Тема 1. Предмет, система, методи та завдання криміналістики. Історія криміналістики		-	-	8
		Тема 2. Криміналістична ідентифікація		-	-	8
		Тема 3. Судова фотографія та відеозапис		-	-	6
		Тема 4. Трасологія. Наукові основи. Сліди рук людини.		2	2	6

		Сліди ніг людини. Сліди транспортних засобів				
		<i>Разом</i>	32	2	2	28
		Модуль 2. Криміналістична техніка.				
		Тема 1. Судова балістика. Криміналістична вибухотехніка.		-	-	7
		Тема 2. Техніко-криміналістичне дослідження документів		-	-	8
		Тема 3. Криміналістичне дослідження письма		-	-	6
		Тема 4. Ідентифікація людини за ознаками зовнішності. Кримінальна реєстрація		2	-	8
		<i>Разом</i>	31	2	-	29
		Модуль 3. Криміналістична тактика				
		Тема 1. Загальні положення криміналістичної тактики		-	-	6
		Тема 2. Організація і планування розслідування. Вчення про криміналістичні версії		-	-	6
		Тема 3. Тактика огляду місця події		2	2	8
		Тема 4. Тактика допиту		-	-	8
		Тема 5. Тактика обшуку		-	-	6
		Тема 6. Тактика пред'явлення для впізнання. Тактика слідчого експерименту		-	-	8

		Тема 7. Тактика залучення експертів та проведення судових експертиз		-		8
		<i>Разом</i>	54	2	2	50
		Модуль 4. Криміналістична методика				
		Тема 1. Загальні положення криміналістичної методики		-	-	6
		Тема 2. Розслідування вбивств		-	-	6
		Тема 3. Розслідування кримінальних правопорушень проти власності		2	2	16
		Тема 4. Розслідування злочинних порушень правил безпеки дорожнього руху		-	-	8
		Тема 5. Розслідування підпалів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж. Розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля.		-	-	8
		<i>Разом</i>	48	2	2	44
		Усього годин / кредитів ECTS	165/5,5	8	6	151

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Криміналістика» передбачає проведення поточного й підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової

системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних та лабораторних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента, виконання завдань щодо відпрацювання навичок використання окремих науково-технічних засобів та їх комплектів, виконання завдань щодо відпрацювання навичок та вмінь використання тактичних та методичних засобів криміналістичного забезпечення, вирішення практичних завдань або задач, виконання практичної частини лабораторних робіт та оформлення результатів проведених лабораторних робіт. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення поточного матеріалу, рівня набуття основних навичок та умінь щодо правильного застосування науково-технічних засобів, виявлення, фіксації, вилучення та збереження доказів, використання тактичних прийомів проведення окремих слідчих (розшукових) дій, застосування методичних рекомендацій з розслідування окремих видів кримінальних правопорушень; активності участі студентів у виконанні практичної частини лабораторних робіт; якості виконання та оформлення результатів проведених лабораторних робіт. У ході практичного або лабораторного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- виконання студентами впродовж двох семестрів *12 лабораторних робіт* (по шість робіт у кожному семестрі). Представлення портфоліо лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за лабораторні роботи – 10.

- виконання студентами впродовж двох семестрів завдань для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *рубіжного контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Рубіжний контроль у формі «Заліку»

здійснюється по завершенні першого навчального семестру (викладачем, який веде практичні заняття). Якщо студент за період першого навчального семестру набрав за підсумками рубіжного поточного контролю менше 1/2 максимальної кількості балів за перший семестр (від 0 до 14 балів), то він до рубіжного контролю знань у формі заліку не допускається.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Лабораторні роботи	Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль №3	Модуль №4				
п/з л/з	п/з л/з	п/з л/з	п/з л/з				
max 5	max 5	max 5	max 5	max 10	max 10	max 60	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному та \ або лабораторному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Оцінка лабораторних робіт	Max 10	Високий (творчий) рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	9	Достатньо високий рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	8	Належний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	7	Рівень вище середнього щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних

		прийомів, методологічних рекомендацій
	6	Середній рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	5	Елементарний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	4	Низький рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	3	Початковий (мінімальний) рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	2	Недостатня відповідність щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	1	Невідповідність щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	0	Відсутність рівня щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
Оцінка самостійної роботи студента	Мах 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні й практичні висновки
	8	У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплені фактичними даними
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість і самостійність у дослідженні
	4	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, відсутні висновки або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом
	2	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи
	0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи
Іспит	Мах 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури і знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.

		3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
50		1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
45		1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача
40		1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших із них за допомогою викладача
35		1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
0		1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє		

	мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1002-05>

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Закон про судову експертизу від 25.02.1994 р. № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>

Закон про запобігання корупції від 14.10. 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Закон про національне антикорупційне бюро України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>

Закон про оперативно-розшукову діяльність від 18.02.1991 р. № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>

Закон про Державне бюро розслідувань від 12.11.2015 р. № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>

Закон про Бюро економічної безпеки України від 28.01.2021 р. № 1150-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>

[Положення про Експертну службу МВС України](#), затверджене Наказом МВС України від 03.11.2015 р. № 1343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>

Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудового розслідування: Затв. Наказ Ген. Прокурора України від 17.08.2012 № 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>

Положення про автоматизовану інформаційну систему оперативного призначення єдиної інформаційної системи МВС, затверджене Наказом МВС України від 20.10.2017 № 870. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1433-17#Text>

Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 1024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF#Text>

Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, затверджена Наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>

[Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень](#), затверджені Наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

Інструкція про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України, затверджена Наказом від 11.09.2001 р. № 785. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01#Text>

Інструкція про порядок формування, ведення та використання оперативно-довідкового і дактилоскопічного обліку в органах внутрішніх справ та органах (установах) кримінально-виконавчої системи України,

затверджена Наказом МВС України та ДДУПВП від 23.08.2002 р. № 823/188.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0738-02#Text>

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МЮ України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09>.

Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 1024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF#Text>

Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затверджена наказом МВС України від 07 липня 2017 р. № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>

Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події, затверджена наказом МВС України від 03 листопада 2015 р. № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>

Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, затверджена наказом МВС України від 27 квітня 2020 р. № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>

Інструкція про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: затв. наказом МВС України, Офісу Генерального прокурора, Національного антикорупційного бюро України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України 17. 08. 2020 р. №

613/380/93/228/414/510/2801/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text>

Література

Алексейчук В. І. Огляд місця події: тактика і психологія: монографія. Харків: Апостіль, 2011. 232 с.

Баранчук В. В. Тактика встановлення психологічного контакту при допиті: монографія. Харків: Апостіль, 2019. 196 с.

Борисенко І.В. Методика розслідування вбивств із розчленуванням трупа: монографія. Харків: Право, 2021. 720с.

Булулуков О. Ю. Предмет тактичного рішення в криміналістиці. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2020. Вип. 22. С. 80-89.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 20: Криміналістика, судово експертиза, юридична психологія / редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. Харків: Право, 2018. 952 с.

Демидова Є. Є. Тактика допиту обізнаних осіб: монографія. Харків: Апостіль, 2013. 232 с.

Домашенко О.М. Тактичні помилки у слідчій діяльності: монографія. Харків: Апостіль, 2019. 168 с.

Дудніков А. Л. Спосіб злочину у сфері економічної діяльності як системоутворюючий елемент криміналістичної характеристики. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2017. Вип. 17. С. 40-48.

Експертизи у судочинстві України: наук.-практ. посібник / за ред. В. Г. Гончаренка, І. В. Гори. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 504 с.

Журавель В. А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції: монографія. Харків: Апостіль, 2012. 304 с.

Журавель В.А. Загальна теорія криміналістики: генеза та сучасний стан: монографія. Харків: Право, 2021. 448с.

Затенацький Д. В. Ідеальні сліди в криміналістиці (техніко-криміналістичні та тактичні прийоми їх актуалізації). Харків: Право, 2010. 160 с.

Зейкан Я. П. Прямий і перехресний допит у суді: навч.-практ. посібник. Київ: Алерта, 2017. 368 с.

Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції: монографія. / кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва та ін.; за заг. ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. Харків: Апостіль, 2017. 260 с.

Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці, судовій експертизі та юридичній практиці: матеріали міжнар. «круглого столу» (Харків, 12 груд. 2019 р.) / редкол.: В. Ю. Шепітько (голов. ред.), В. А. Журавель, В. М. Шевчук, Г. К. Авдєєва. Харків: Право, 2019. 164 с.

Капустіна М.В. Розслідування крадіжок вантажів на залізничному транспорті: монографія. Харків: Право, 2008. 192 с.

Кафедра криміналістики: історія становлення та розвитку. До 80-річчя заснування: монографія / В. Ю. Шепітько, В. М. Шевчук, В. І. Алексеїчук та ін.; за ред. В.Ю. Шепітька. Харків: Право, 2020. 268 с.

Керівництво з розслідування злочинів: наук.-практ. посіб. / В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Одиссей, 2009. 960с.

Кікінчук В.В., Бугайчук К.Л., Малярова В.О., Матюшкова Т.П. Процесуальний порядок та тактичні особливості здійснення слідчих (розшукових) дій науково-методичні рекомендації. Харків: ХНУВС, 2018. 101 с.

Кобзар О.Ф., Чаплинський К.О. Методика розслідування та попередження кишенькових крадіжок: навч. посібник. Дніпро: Держ. ун-т внутр. справ, 2018. 161с.

Колесник В. А., Гора І.В. Криміналістика в протидії незаконному використанню вибухових пристроїв, вогнепальної зброї та обігу наркотиків: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 400 с.

Колесникова І. А. Тактика виявлення та нейтралізації добросовісних помилок у показаннях свідків: монографія. Харків: Апостіль, 2014. 184 с.

Криміналістика: підруч. / кол.авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / за ред. В. Ю. Шепітька. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2008. 464 с.

Криміналістика: підруч. / В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. 5-те вид., переробл. та допов. Київ: Ін Юре, 2016. 640 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 1. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 2 / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 328 с.

Криміналістика: ситуаційні моделі та завдання: навчальний посібник / за ред. проф. О. Я. Баєва, проф. В. О. Шепітька. Харків: Апостіль, 2012. 264 с.

Криміналістичне дослідження ДНК: технології та можливості: навчальний посібник / Р.Л. Степанюк та ін. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. 144 с.

Криміналістичне забезпечення виявлення і розслідування злочинів: монографія / [Л.І. Аркуша, О.Ю. Нетудихатка, О.О. Подобний та ін.]; за ред. В.В. Тіщенка. Одеса: Гельветика, 2018. 412 с.

Курман О. В. Груповий метод розслідування злочинних посягань на відомості у сфері інформаційних технологій. *Право і суспільство*. 2018. № 4.С. 252-256.

Латиш К.В. Розслідування вандалізму: криміналістична характеристика та організаційно-тактичні основи: монографія. Харків: Апостіль, 2017 232 с.

Лук'янчиков Є. Д. Криміналістична ідентифікація об'єктів за ідеальними відображеннями: монографія. Київ: НТУУ «КПІ» Вид «Політехнік», 2016. 204 с.

Мусієнко О. Л. Теоретичні засади розслідування шахрайства в сучасних умовах: моногр. / за ред. проф. В. Ю. Шепітька. – Харків: Право, 2009. 168 с.

Настільна книга слідчого / М. І. Панов, В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова та ін. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ: Ін Юре, 2011. 736 с.

Правова доктрина України у 5 т. Т. 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. Харків: Право, 2013. 1240 с.

Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку: монографія / редкол. О.В. Петришин (голова редколегії), В.А. Журавель (заст. Голови редкол.) [та ін.] / Ю. В. Баулін, В. А. Журавель, В. Ю. Шепітько та ін.; Національна Академія правових наук України. Харків: Право, 2021. 680 с.

Одерій О. В. Теорія і практика розслідування злочинів проти довкілля: монографія. Харків: Діса плюс, 2015. 528 с.

Основи судової експертизи: навчальний посібник для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта / авт.-уклад.: Л. М. Головченко, А. І. Лозовий, Е. Б. Сімакова-Єфремян та ін. Харків: Право, 2016. 928 с.

Павлюк Н.В. Процес формування показань неповнолітніх (інтерпретація та використання під час допиту): монографія. Харків: Апостіль, 2013. 208 с.

Розслідування злочинів у сфері господарської діяльності: окремі криміналістичні методики: моногр./ кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2006. 624 с.

Семенов В. В. Методика розслідування вбивств, прихованих інсценуванням: монографія. Харків: СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2006. 144 с.

Сімакова-Єфремян Е.Б. Комплексні судово-експертні дослідження: теорія та практика: монографія. Харків: Право, 2016. 456 с.

Сущенко В.М. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням: поняття, зміст, планування та організація: монографія. Харків: Право, 2018. 224 с.

Технологія призначення судових експертиз: практ. порадник / М-во внутр. справ України, Експертна служба, Харківський наук. - дослід. експерт.-криміналіст. центр; / кол.-авт.: С.І. Перлін, С.О. Шевцов, О.В. Кокорін. Х., 2018. 103 с.

Чорний Г. О. Криміналістична характеристика злочинів терористичної спрямованості: проблеми формування на сучасному етапі. *Науко-практичний юридичний журнал «Публічне право»*. 2020. Вип. 3. Т. 1. С. 77-83

Чорноус Ю. М. Криміналістичне забезпечення розслідування злочинів: монографія. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 492 с.

Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації: монографія. Харків: Апостіль, 2013. 440с.

Шевчук В.М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. пр./ Віктор Шевчук. Харків: Право, 2020 1280 с.

Шевцов С.О., Кожевніков О.А. Консультації спеціаліста на стадії досудового розслідування: посібник. М-во внутр. справ України; Експертна служба; Харківський наук.-дослід. експерт.-криміналіст. центр. Харків, 2020. 43 с.

Шепітько В. Ю. Криміналістична тактика (системно-структурний аналіз): монографія. Харків: Харків юридичний, 2007. 432 с.

Шепітько В. Ю. Вибрані твори. Харків: Апостіль, 2010. 576 с.

Шепітько В. Ю. Криміналістика: підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: Ін Юре, 2010. 496 с.

Шепітько В. Ю. Проблемные лекции по криминалистике (прочитанные в Балтийском федеральном университете имени Иммануила Канта): учеб. пособие. Харьков: Апостиль, 2012. 152 с.

Шепітько В. Ю., Журавель В. А. Розслідування злочинів корупційної спрямованості: наук.-практ. посібник / В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель. Харків: Харків юрид., 2013. 220 с.

Шепітько В. Ю. Довідник слідчого. вид. 4-те, перероб. і допов. Харків: Одиссей. 2013. 232 с.

Шепітько В. Ю. Вступ до навчального курсу «Криміналістика»: лекція. Київ: Ін Юре, 2016. 192 с.

Шепітько В. Кримінальне право, криміналістика та судові науки: енциклопедія / Валерій Шепітько, Михайло Шепітько. Харків: Право, 2021. 508 с.

Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування криміналістичних методик: монографія. Харків: Харків юрид., 2010. 320 с.

Енциклопедія криміналістики в лицах / под ред. В. Ю. Шепітько, Харьков: Апостиль, 2014. 400 с.

Яремчук В. О. Організація і тактика залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій: монографія. Харків: Апостиль, 2015. 228 с.

The basics of criminalistics: practical manual / Anna Myrovska, Artem Samodin, Tetiana Tsymbaliuk and other; under the general editorship of Anna Myrovska. Kyiv : Osvita Ukrainy, 2021. 148 p.

Textbook of criminalistics. Volume I: General Theory. Edited by H. Malevski, V. Shepitko. – Kharkiv: Apostille Publishing House LLC, 2016.

Інтернет-ресурси

Автоматизоване робоче місце слідчого «Інсайт». URL: <http://www.sledovatel.com.ua>.

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України URL:
<http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду URL:
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України. URL:
<http://mvs.gov.ua>.

Офіційний веб-портал Служби безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua>.

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України -
<https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державного Бюро Розслідувань. URL:
<https://dbr.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс.
URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/79-kafedra-kriminalistiki>. html